

Me
informiranje

Opći sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 20/22
U Luxembourggu 2. veljače 2022.

Presuda u predmetu T-799/17
Scania i dr./Komisija

Opći sud odbio tužbu Scanije i zadržao kaznu od 880,52 milijuna eura koju je izrekla Komisija zbog njezina sudjelovanja u zabranjenom sporazumu između proizvođača kamiona

Opći je sud pojasnio, s jedne strane, „hibridni” postupak koji kombinira postupak nagodbe i redovni upravni postupak u području zabranjenih sporazuma i, s druge strane, pojam „jedinствена i trajna povreda”

Odlukom od 27. rujna 2017. (u daljnjem tekstu: pobijana odluka)¹ Europska komisija utvrdila je da su društva Scania AB, Scania CV AB i Scania Deutschland GmbH, tri subjekta grupe Scania, koja se bave proizvodnjom i prodajom teških kamiona namijenjenih prijevozu na velike udaljenosti (u daljnjem tekstu zajedno nazvani: Scania), povrijedila pravila prava Unije kojima se zabranjuju zabranjeni sporazumi² jer su od siječnja 1997. do siječnja 2011. sa svojim konkurentima sudjelovala u koluzivnim dogovorima o ograničavanju tržišnog natjecanja na tržištu srednjih i teških kamiona u Europskom gospodarskom prostoru (EGP). Komisija je Scaniji izrekla kaznu od 880 523 000 eura.

Pobijana odluka donesena je u tzv. „hibridnom” postupku, koji kombinira postupak nagodbe³ i redovni upravni postupak u području zabranjenih sporazuma.

U ovom je slučaju svako poduzeće adresat obavijesti o preliminarno utvrđenim činjenicama, među kojima i Scania, potvrdilo Komisiji svoju volju sudjelovanja u razgovorima radi nagodbe. Međutim, nakon razgovora s Komisijom Scania je odlučila povući se iz tog postupka. Komisija je stoga donijela odluku o nagodbi u pogledu poduzeća koja su podnijela formalni zahtjev u tom smislu⁴ i nastavila istražni postupak u odnosu na Scaniju.

Svojom presudom od 2. veljače 2022. **Opći je sud odbio tužbu Scanije** kojom se zahtijeva poništenje pobijane odluke, pojašnjavajući pritom zakonitost „hibridnog” postupka u području zabranjenih sporazuma i pojam „jedinствена i trajna povreda”.

Ocjena Općeg suda

Što se tiče zakonitosti „hibridnog” postupka koji je primijenila Komisija, Opći je sud najprije naveo da, za razliku od onoga što je tvrdila Scania, Komisijina odluka o primjeni tog postupka sama po sebi ne čini povredu načela pretpostavke nedužnosti, prava obrane ili obveze nepristranosti.

¹ Odluka Komisije C(2017) 6467 *final* od 27. rujna 2017. u vezi s postupkom na temelju članka 101. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i članka 53. Sporazuma o EGP-u (Predmet AT.39824 – Kamioni)

² Članak 101. UFEU-a i članak 53. Sporazuma o EGP-u

³ Taj je postupak uređen člankom 10.a Uredbe Komisije (EZ) br. 773/2004 od 7. travnja 2004. o postupcima koje Komisija vodi na temelju članaka [101. i 102. UFEU-a] (SL 2004., L 123, str. 18.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 8., svezak 1., str. 298.). On strankama u predmetima o zabranjenim sporazumima dopušta da priznaju svoju odgovornost i zauzvrat dobiju smanjenje iznosa izrečene novčane kazne.

⁴ Odluka C(2016) 4673 *final* u vezi s postupkom na temelju članka 101. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i članka 53. Sporazuma o EGP-u (Predmet AT.39824 – Kamioni). Ta je odluka donesena na temelju članka 7. i članka 23. stavka 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1/2003 od 16. prosinca 2002. o provedbi pravila o tržišnom natjecanju koja su propisana člancima [101. i 102. UFEU-a] (SL 2003., L 1, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 8., svezak 1., str. 165.).

Naime, odredbama koje uređuju postupak nagodbe ne protivi se Komisijina mogućnost primjene takvog postupka u okviru primjene članka 101. UFEU-a. Štoviše, u skladu sa sudskom praksom, u okviru takvih postupaka **Komisija ima pravo donijeti najprije odluku o nagodbi, a zatim odluku na kraju redovnog postupka**, pod uvjetom da se poštuju gore navedena načela i prava.

S obzirom na to, Opći je sud analizirao je li u okolnostima ovog slučaja Komisija poštovala ta načela.

Što se tiče prigovora koji se temelji na povredi načela pretpostavke nedužnosti, Scania je tvrdila da je odluka o nagodbi definirala Komisijino konačno stajalište o istim činjenicama koje su već bile navedene u obavijesti o preliminarno utvrđenim činjenicama i da je na temelju istih dokaza koji su upotrijebljeni u pobijanoj odluci zaključila da te činjenice, u kojima je Scania također sudjelovala, čine povredu.

U tom pogledu Opći je sud naveo, kao prvo, da se nijedan odlomak obrazloženja odluke o nagodbi, promatrane kao cjelina, s obzirom na konkretne okolnosti u kojima je donesena, ne može smatrati preuranjenim izrazom odgovornosti Scanije.

Kao drugo, Opći je sud pojasnio da, ako adresati odluke o nagodbi priznaju svoju odgovornost, to ne može dovesti do prešutnog priznanja odgovornosti poduzeća koje se odlučilo povući iz tog postupka, zbog njegova eventualnog sudjelovanja u istim činjenicama koje se u odluci o nagodbi smatraju povredom. Naime, u okviru redovnog upravnog postupka koji slijedi nakon donošenja takve odluke dotično poduzeće i Komisija se u odnosu na postupak nagodbe nalaze u „*tabula rasa*” situaciji, u kojoj se odgovornosti moraju nanovo dokazati.

Komisija je tako, s jedne strane, vezana isključivo obaviješću o preliminarno utvrđenim činjenicama i, s druge strane, obvezna je ponovno ispitati spis s obzirom na sve relevantne okolnosti, uključujući sve informacije i argumente koje je istaknulo zainteresirano poduzeće prilikom ostvarivanja svojeg prava na saslušanje. Posljedično, pravna kvalifikacija činjenica koju je Komisija usvojila u odnosu na stranke nagodbe sama po sebi ne pretpostavlja da je istu pravnu kvalifikaciju činjenica Komisija nužno usvojila u odnosu na poduzeće koje se povuklo iz takvog postupka. U tom kontekstu ništa ne sprečava Komisiju da se osloni na dokaze koji su zajednički objema odlukama hibridnog postupka.

S obzirom na ta razmatranja i uzimajući u obzir da Scania nije osporila činjenicu da je imala priliku podnijeti sve dokaze radi osporavanja činjenica i dokaza na koje se Komisija oslonila u okviru redovnog upravnog postupka, uključujući one koji su dodani u spis nakon obavijesti o preliminarno utvrđenim činjenicama, **Opći je sud isključio postojanje povrede načela pretpostavke nedužnosti** u ovom slučaju.

Što se tiče prigovora koji se temelji na povredi prava obrane, Opći je sud naveo da u odluci o nagodbi Komisija ni na koji način nije prejudicirala odgovornost Scanije za povredu. Posljedično, **nikakva povreda njezinih prava obrane nije mogla proizići iz činjenice da nije bila saslušana u okviru tog postupka**.

Što se tiče prigovora koji se temelji na povredi načela nepristranosti, Opći je sud utvrdio da Scania nije dokazala da Komisija nije ponudila, tijekom istražnog postupka, sva jamstva kako bi se isključila svaka legitimna sumnja u njezinu nepristranost prilikom ispitivanja predmeta. Naime, kad Komisija ispituje, u okviru redovnog postupka, dokaze koje su podnijele stranke koje su odlučile ne nagoditi se, ona ni na koji način nije vezana činjeničnim utvrđenjima i pravnim kvalifikacijama koje je usvojila u odluci o nagodbi. Osim toga, s obzirom na to da u pravu Unije prevladava načelo slobodnog izvođenja dokaza i da Komisija ima marginu prosudbe o prikladnosti donošenja istražnih mjera, **njezino odbijanje donošenja novih istražnih mjera nije protivno načelu nepristranosti, osim ako se dokaže da je razlog za izostanak tih mjera Komisijina pristranost**.

Što se tiče **pojma „jedinstvena i trajna povreda”**, Opći je sud analizirao uvjete postojanja takve povrede u ovom slučaju i njezinu pripisivost Scaniji.

Što se tiče utvrđenja postojanja jedinstvene i trajne povrede, Opći je sud podsjetio na to da, za razliku od onoga što je Scania tvrdila, takvo utvrđenje ne pretpostavlja nužno dokazivanje nekoliko povreda, pri čemu bi svaka ulazila u članak 101. UFEU-a, nego dokazivanje da su različita utvrđena ponašanja dio većeg plana kojim se nastoji ostvariti jedinstveni protutržišni cilj.

U ovom je slučaju Opći sud utvrdio da je Komisija dovoljno pravno dokazala da su koluzivni dogovori koji su kroz vrijeme uslijedili na različitim razinama, među ostalim, na direktorskoj razini, od 1997. do 2004., na nižoj razini sjedišta, od 2000. do 2008., i na njemačkoj razini, od 2004. do 2011., uzeti zajedno, činili dio većeg plana kojem se nastojao ostvariti jedinstveni protutržišni cilj ograničavanja tržišnog natjecanja na tržištu srednjih i teških kamiona u EGP-u.

Točnije, postojanje veza između triju razina koluzivnih kontakata proizlazilo je iz činjenice da su sudionici na sastancima uvijek bili zaposlenici tih poduzeća, da je postojalo vremensko preklapanje između sastanaka održanih na različitim razinama i da su postojali kontakti između zaposlenika na nižoj razini sjedišta stranaka zabranjenog sporazuma i zaposlenika na njemačkoj razini. Nadalje, priroda dijeljenih informacija, poduzeća sudionici, ciljevi i dotični proizvodi ostali su isti tijekom čitavog razdoblja povrede. Stoga, čak i ako su koluzivni kontakti na direktorskoj razini bili prekinuti u rujnu 2004., isti zabranjeni sporazum, s istim sadržajem i dosegom, nastavljen je nakon tog datuma, uz jedinu razliku da su uključeni zaposlenici spadali u različite organizacijske razine unutar uključenih poduzeća, a ne u direktorsku razinu.

U tom kontekstu, navodna činjenica da zaposlenici Scanije na njemačkoj razini nisu znali da su bili uključeni u produljenje praksi koje su bile primjenjivane na drugim dvjema razinama ili da zaposlenici Scanije koji su sudjelovali na sastancima na nižoj razini sjedišta nisu znali za sastanke na direktorskoj razini nije relevantna za zaključak o postojanju većeg plana. Naime, svijest o postojanju tog plana mora se ocijeniti na razini uključenih poduzeća, a ne na razini njihovih zaposlenika.

Što se tiče pripisivosti povrede, Opći je sud naveo da se na analogni način čimbenici koji određuju pripisivost jedinstvene i trajne povrede moraju ocijeniti također na razini poduzeća. U ovom slučaju, s obzirom na to da je Scania sudjelovala direktno u svim relevantnim aspektima zabranjenog sporazuma, Komisija je imala pravo pripisati joj povredu u cijelosti a da nije morala dokazati ispunjenje kriterija interesa, svijesti i prihvaćanja rizika.

NAPOMENA: Protiv odluke Općeg suda u roku od dva mjeseca i deset dana od njezina priopćenja može se podnijeti žalba Sudu ograničena na pravna pitanja.

NAPOMENA: Tužba za poništenje služi za poništenje akata institucija Unije koji su protivni pravu Unije. Pod određenim uvjetima države članice, europske institucije i pojedinci mogu podnijeti tužbu za poništenje Sudu ili Općem sudu. Ako je tužba osnovana, akt se poništava. Dotična institucija mora popuniti eventualnu pravnu prazninu nastalu poništenjem akta.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Opći sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293